

Zasedání Zastupitelstva Ústeckého kraje

Dne:

25. 3. 2013

Bod programu:

9

Věc:

Regionální operační program Severozápad - finanční oprava

Důvod předložení:

Výzva Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad k úhradě finanční opravy

Nárok na rozpočet Ústeckého kraje:

Varianta I. ... **cca 1 053 459 tis. Kč** - splátka úvěrových rámců 817 609 tis. Kč + finanční oprava projektů kraje a jím zřizovaných a založených organizací ze vzorku Deloitte 235 850 tis. Kč

Varianta II. ... **cca 1 327 760 tis. Kč** - finanční oprava 916 017 tis. Kč + spolufinancování obcí 41 999 tis. Kč + spolufinancování dalších žadatelů 69 744 tis. Kč + spolufinancování vlastních projektů v rámci ROP Severozápad cca 300 000 tis. Kč

Varianta III. .. **cca 2 007 927 tis. Kč** - finanční oprava 1 596 184 tis. Kč + spolufinancování obcí 41 999 tis. Kč + spolufinancování dalších žadatelů 69 744 tis. Kč + spolufinancování vlastních projektů v rámci ROP Severozápad cca 300 000 tis. Kč

Zpracoval:

Ing. Ladislav Drlý,
člen Rady Ústeckého kraje,

Ing. Stanislav Dostál,
vedoucí odboru ekonomického,

RNDr. Zuzana Kadlecová,
vedoucí odboru regionálního rozvoje,

JUDr. Simona Hejnová,
vedoucí odboru legislativně - právního

Předkládá:

Oldřich Bubeníček,
hejtman Ústeckého kraje

Konzultováno:

Mgr. Ondřej Blaha, Advokátní kancelář
Benešová, Beránek, Blaha

Projednáno v Radě Ústeckého kraje:

usnesení číslo: 138/10R/2013

dne:

13. 3. 2013

hlasování:

8

0

0

Předáno OOKÚ:**Expedováno:****Přílohy:**

1. Dopis ředitele DG Regio č.j. Ares(2013)126388 ze dne 31. 1. 2013 Evropská komise
2. Dopis předsedy Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad ze dne 13. 2. 2013
3. Dopis předsedy Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad ze dne 25. 2. 2013

4. Zápis z jednání krajů na MMR ze dne 7. 3. 2013
5. EU – Účetní dvůr – Výroční zpráva o plnění rozpočtu
6. Schéma fungování Regionálního operačního programu Severozápad
7. Alokace prostředků Regionálního operačního programu Severozápad
8. Aktuální tabulka finanční opravy
9. Výpis z usnesení Výboru RRSZ ze dne 6. 3. 2013
10. Informace o aktuální situaci na Regionálním operačním programu Severozápad ze dne 6. 3. 2013
11. Varianty finančních rizik Ústeckého kraje od r. 2013

Návrh na usnesení:

Zastupitelstvo Ústeckého kraje po projednání

A) b e r e n a v ě d o m í

1. předloženou informaci o Regionálním operačním programu Severozápad, jeho financování, dopadech, rizicích, možnostech a dalších skutečnostech souvisejících s finančními opravami vyplývajícími z Rozhodnutí Evropské komise dle příloh a důvodové zprávy předloženého materiálu,
2. Rozhodnutí Evropské komise ze dne 31. 1. 2013 (příloha 1) o udělení finanční opravy České republice z důvodu zjištěných nedostatků:
 - nedostatky v plnění požadavků stanovených v článku 60 a), b), g) Nařízení (ES) č. 1083/2006 a v člancích 13.2-13.4 Nařízení (ES) č. 1828/2006 - ověřování prováděná řídicím orgánem (Regionální Rada regionu soudržnosti Severozápad),
 - nedostatky v plnění článků 62.1, 98.2 a 98.4 Nařízení (ES) č. 1083/2006 a článků 16-17, 23c) a přílohy č. IV Nařízení (ES) č. 1828/2006 ohledně auditů projektů provedených auditním orgánem (Ministerstvo financí ČR, odbor Centrální harmonizační jednotka),
 - nedostatky v plnění požadavků stanovených v člancích 58 a 62 nařízení (ES) č. 1083/2006 a vzhledem k chybějící nezávislosti Pověřených auditních subjektů a nedostatečnému vedení a dozoru Auditního orgánu (Ministerstvo financí ČR, odbor Centrální harmonizační jednotka) při auditech prováděných Pověřenými auditními subjekty,
 - nedostatky v plnění článků 58 h), 70(1) b) a 98 Nařízení (ES) č. 1083/2006 ohledně řešení chyb,
3. Výzvu Výboru regionální rady regionu soudržnosti Severozápad ze dne 25. 2. 2013 k úhradě finanční opravy v rámci Regionálního operačního programu Severozápad (příloha 3),

VARIANTA I:

B) rozhoduje

o nepřevzetí zodpovědnosti za zjištěné nedostatky zaviněné závažnými pochybeními státu a odmítnutí účasti Ústeckého kraje na úhradě finanční opravy udělené České republice Evropskou komisí,

C) ukládá

Radě Ústeckého kraje vyčíslit škody vzniklé Ústeckému kraji a jeho organizacím v důsledku přerušení resp. ukončení financování nasmlouvaných projektů z prostředků EU a tyto škody ve spolupráci s ostatními příjemci dotací vymáhat právní cestou.

VARIANTA II:

B) konstatuje, že

- 1) k uplatnění finanční opravy ze strany Evropské komise vůči České republice došlo zejména v důsledku závažných pochybení státu, jehož orgány nesou politickou odpovědnost za udělení finanční opravy,
- 2) Zastupitelstvo Ústeckého kraje si je vědomo důsledků, které má pozastavení financování projektů pro příjemce dotací (obce, jejich příspěvkové organizace a sdružení, nestátní neziskové organizace, soukromé firmy, zájmová sdružení právnických osob apod.),

a proto

C) schvaluje

spoluúčast Ústeckého kraje na vypořádání finanční opravy do maximální výše 50% udělené finanční opravy, formou návratné finanční výpomoci pro ROP Severozápad poskytnuté Ústeckým krajem v letech 2013 až 2015 za podmínky, že o celkový podíl Ústeckého kraje na úhradě finanční opravy, tj. o částku 900 mil. Kč, bude navýšena nekrácená alokovaná částka pro ROP Severozápad a nedojde k uplatňování dalších sankcí vůči Ústeckému kraji a jím zřízeným a řízeným organizacím.

VARIANTA III:

B) konstatuje, že

- 1) k uplatnění finanční opravy ze strany Evropské komise vůči České republice došlo zejména v důsledku závažných pochybení státu, jehož orgány nesou politickou odpovědnost za udělení finanční opravy,
- 2) Zastupitelstvo Ústeckého kraje si je vědomo důsledků, které má pozastavení financování projektů pro příjemce dotací (obce, jejich příspěvkové organizace a sdružení, nestátní neziskové organizace, soukromé firmy, zájmová sdružení právnických osob apod.),

a proto

C) schvaluje

poskytování návratné finanční výpomoci pro ROP Severozápad ve výši 180 mil. Kč ročně po dobu 10-ti let za předpokladu, že o celkový podíl Ústeckého kraje na úhradě finanční opravy, tj. o částku 1,8 mld. Kč bude navýšena nekrácená alokovaná částka pro ROP Severozápad, a nedojde k uplatňování dalších sankcí vůči Ústeckému kraji a jím zřízeným a řízeným organizacím.

Důvodová zpráva:

Dne 13.3.2013 projednala rada kraje materiál týkající se nutnosti řešení důsledků finančních oprav a přijala „prozatímní“ doporučení usnesení zastupitelstvu kraje v rozsahu, jak je výše uvedeno. Rada však rozhodla s ohledem na dosud neukončené výstupy a jednání, a to jak s Regionální radou regionu soudržnosti Severozápad, tak i s příslušnými ministerstvy. Návrh usnesení již v době odesílání tohoto materiálu není aktuální, avšak zpracovatelé, ani předkladatel nejsou oprávněni do nového rozhodnutí rady kraje, na jejím doporučení nic měnit. Důvodová zpráva byla aktualizována, zejména s ohledem na skutečnosti vzešlé z jednání rady kraje, tak i jednání svolaného panem

hejtmanem Bubeníčkem dne 15.3.2013. Další jednání k této vážné problematice se bude konat dne 20.3.2013 a zpracovatelé předpokládají, že jeho výsledky budou východiskem pro finální dopracování tohoto materiálu a návrhu usnesení, které předpokládají, že bude projednáno radou kraje ještě před předložením zastupitelstvu dne 25.3.2013.

A) Základní informace k Regionálnímu operačnímu programu Severozápad (dále ROP SZ) a jeho fungování

Viz. schéma dle přílohy č. 6 tohoto materiálu.

Ze zákonné úpravy a ze schváleného znění operačního programu ROP SZ vyplývá, že:

- Regionální rady regionů soudržnosti (RR) jsou zřízeny zákonem a podléhají dozorové pravomoci ústředních správních orgánů, obdobně jako kraje v rámci výkonu své přenesené pravomoci (§ 16 odst. 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů /ZPRR/), tzn., že **stát** (Česká republika) **má vrchnostenskou pravomoc / povinnost kontrolovat výkon této přenesené působnosti ze strany RR** (RR je zřejmě orgánem naplňujícím politiku regionálního rozvoje stanovenou Českou republikou), a to v souladu a prostředky upravenými zejména v §§ 86, 88, 89 a případně 83 zákona o krajích. RR jsou samostatnými právními osobami, které samostatně odpovídají za své závazky.
- **Česká republika má v konečném důsledku odpovědnost nejen za zákonný výkon činnosti RR, ale rovněž za správný, řádný a efektivní výkon činnosti RR** (stát má v rámci přenesené působnosti nejen povinnost dohlížet na formálně zákonný výkon státní správy, nýbrž i na „správný a efektivní“ výkon státní správy).
- **Regionální rada** regionu soudržnosti Severozápad (RRSZ) je tedy **orgán státní správy vytvořený pouze za účelem řízení Regionálního operačního programu ROP SZ**.
- **Kompetence** a úkoly RRSZ jsou **definovány zákonem** o podpoře regionálního rozvoje a jako řídicího orgánu ROP SZ i **nařízeními EU** (zejména nařízení Rady č. 1083/2006) a dalšími podzákonými právními předpisy (mimo jiné i Metodikou finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů - MFTK).
- Kompetence jednotlivých orgánů podílejících se na realizaci ROP SZ (Úřad RRSZ, Výbor RRSZ, Auditní orgán (AO), Platební a certifikační orgán (PCO)) jsou stanoveny předpisy EU, zákonem, samotným ROP SZ (znění programového dokumentu vyplývá z dohody mezi EU a MMR, resp. částečně MF ČR) a prováděcím dokumentem ROP SZ (schvaluje Výbor RR).
- ZPRR závazně stanovuje možné způsoby financování činnosti RR, mezi které mimo jiné patří
 - o **dotace na spolufinancování podpory v rámci ROP** tyto dotace mohou být hrazeny za státního rozpočtu či z rozpočtu krajů; v zásadě totiž platí (vyplývá z legislativy EU), že 15%¹ z poskytnuté podpory v rámci dotačních programů spolufinancovaných z prostředků EU musí pocházet z „veřejných“ rozpočtů členského státu“ – nikde v českém právním řádu však není stanoveno, v jakém poměru se v souvislosti se spolufinancováním podpory v rámci ROP podílejí rozpočty krajů a státní rozpočet. Pro dotace schválené do 22.9.2010 platila neformální dohoda (tj. nijak nevymahatelná) mezi kraji a vládou ČR, že se na spolufinancování ROP budou podílet kraje a Česká republika (poskytovalo MMR) rovným dílem. Od této „dohody“ však vláda svým usnesením č. 64/2011 ze dne 19. ledna 2011 o *Pravidlech pro zajištění spolufinancování prostředků Evropské unie z národních veřejných zdrojů* odstoupila a nepřímo tak nutí kraje ke zvýšení své „spoluúčasti“ → z výše uvedeného lze dovodit jeden podstatný závěr: **na neformální záruky poskytnuté ze strany ústředních správních orgánů ve věci financování ROP nelze spoléhat.**
 - o **Dotace na činnost RR** mohou být (a běžně i jsou) poskytovány ze strany krajů.
 - o **Z výše uvedeného a rovněž z dosavadní praxe vyplývá, že dotace krajů**

¹ U některých podporovaných činností může být spoluúčast veřejných rozpočtů členského státu určena jiným procentem

poskytované RR jsou poskytovány v samostatné působnosti → tzn. RR na poskytnutí takových dotací nemá právní nárok (pokud samozřejmě není již uzavřena příslušná smlouva nebo neexistuje jiný závazný projev vůle).

- **Dohled nad činností RR (včetně Výboru RR) zajišťuje Auditní orgán (MF ČR) a částečně i Monitorovací výbor ROP** (zástupci ministerstev, samospráv, EU, RR a dalších organizací).
- Členové zastupitelstev krajů, kteří jsou členy Výboru RR, **nejsou zástupci krajů** (tam zastupují své voliče); jsou pouze zákonem (druhově) určené a zastupitelstvy volené osoby, které tvoří nejvyšší orgán RR → **krajům tedy nelze přičítat odpovědnost za jednání těchto osob → kraje tedy nejsou a nemohou být jakkoliv de iure odpovědné za případné nesrovnalosti v činnosti orgánů podílejících se na realizaci ROP SZ.**

B) Základní informace k rozhodnutí Evropské komise ze dne 31. 1. 2013 a postupu ČR a Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad

Předseda RRSZ ve svém dopise viz příloha č. 3 Ústecký kraj požádal o podílení se na úhradě finanční opravy (korekce) Regionálního operačního programu Severozápad, což je dle jeho názoru nezbytnou podmínkou obnovení tohoto programu. Takové stanovisko RRSZ je dle předkladatelů tendenční a přejímající „politické“ deklarace zástupců ústředních správních orgánů České republiky (MF a MMR), jejímž orgánům (MF, MMR a RRSZ) je odpovědnost za uložené korekce zcela nepochybně přičitatelná. Dle předkladatelů je spíše podmínkou obnovení čerpání ROP SZ uhrazení korekce ze strany státu, k čemuž je ostatně Česká republika povinna i na základě sdělení (rozhodnutí) Evropské komise o korekci. O žádné účasti krajů jako vyšších územně samosprávných celků není v tomto rozhodnutí Evropské komise ani zmínka, povinnost krajů k úhradě korekce nelze dovodit z žádného jiného právního předpisu.

Finanční oprava podle sdělení/rozhodnutí Evropské komise o finanční opravě ze dne 31. 1. 2013 (viz příloha 1; dále také Rozhodnutí EK o korekci) je navržena z důvodu opakujících se problémů v řídicím a kontrolním systému ROP SZ, které identifikovala Komise ve svém šetření, tj. nedostatky v práci auditního orgánu (Ministerstvo financí ČR, odbor Centrální harmonizační jednotka) a řídicího orgánu (RRSZ).

Jak uvádí „Výroční zpráva o plnění rozpočtu 2012/C 344/01,Úřední věstník Evropské Unie“ (v příloze 5):

„Finanční oprava se vztahuje pouze na nedostatky v systémech členských států v oblasti řízení a kontroly, a nikoli na částky neoprávněně vyplacené příjemcům. Tyto opravy jsou důležitým prostředkem ke zlepšení systémů členských států, a tudíž jsou důležité pro předcházení chybám nebo jejich odhalování a zpětné získávání částek“

Při posuzování vybraných systémů dohledu a kontroly - auditních orgánů členských států (soulad s hlavními požadavky předpisů a účelnost z hlediska zajištění správnosti operací) byl Auditní orgán pro EFRR/FS/ESF ČR při celkovém hodnocení klasifikován jako **neúčelný – není v souladu**.

Komise konkrétně identifikovala následující nedostatky, které vedly k systémovým nesrovnalostem (z dopisu č.j. Ares(2013)126388 ze dne 31. 1. 2013 Evropská komise DG Regio – viz příloha č. 1):

- 1) nedostatky v plnění požadavků stanovených v článku 60 a), b), g) Nařízení (ES) č. 1083/2006 a v člancích 13.2-13.4 Nařízení (ES) č. 1828/2006 - ověřování prováděná řídicím orgánem;
- 2) nedostatky v plnění článků 62.1, 98.2 a 98.4 Nařízení (ES) č. 1083/2006 a článků 16-17, 23 c) a přílohy č. IV Nařízení (ES) č. 1828/2006 ohledně auditů projektů provedených auditním orgánem;

- 3) nedostatky v plnění požadavků stanovených v člancích 58 a 62 nařízení (ES) č. 1083/2006 a vzhledem k chybějící nezávislosti Pověřených auditních subjektů a nedostatečnému vedení a dozoru Auditního orgánu při auditech prováděných Pověřenými auditními subjekty;
- 4) nedostatky v plnění článků 58 h), 70(1) b) a 98 Nařízení (ES) č. 1083/2006 ohledně řešení chyb.

V 2012 bylo v rámci EU pozastaveno na 80 operačních programů a podle „EU Budget 2011- Financial Report celková suma finančních oprav v r.2011 byla 1 792 mil. €. Jednotlivé země EU vedou s Evropskou komisí s různým výsledkem četné spory o oprávněnosti finančních oprav. Jako příklad lze uvést spor spolkové země Durynsko (Německo) proti Evropské komisi, jejímž předmětem byla žaloba na zrušení rozhodnutí Komise C(2008)1690 o snížení finančního příspěvku z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro operační program v regionu Durynsko, kde byly kontrolou zjištěny systémové chyby. Na základě těchto zjištění oznámila Komise spolkové zemi Durynsko provedení finančních oprav ve výši 135 mil. €. Spolková republika Německo reagovala žalobou proti rozhodnutí o provedení finančních oprav. Na podporu své žaloby vznesla Spolková republika Německo pět žalobních důvodů např., že Komise neprovedla kontrolu na místě, porušení zásad legitimního očekávání, právní jistoty a spolupráce a porušení zásad proporcionality. Tribunál žalobu zamítl a uložil Spolkové republice Německo náhradu nákladů řízení. Spor není ukončen, neboť Spolková republika Německo podala proti rozsudku kasační stížnost.

Informace z tiskové zprávy MF:

Česká republika provedla finanční opravy ve výši 5% u OPŽP a 10% u OPD. Ze státního rozpočtu byla uhrazena finanční oprava ve výši 1,7 mld. Kč za OPŽP a 9,5 mld. Kč za OPD.

(http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_73512.html?year=2012)

Vyjádření RRSZ:

Tento postup považujeme za legitimní. Z tohoto důvodu považujeme požadavek úhrady korekce kraje za nerovný a diskriminační.

Finanční oprava pro ROP SZ celkem je v současné chvíli vyčíslena ve výši 2 700 075 tis. Kč (viz příloha 8), z toho pro Ústecký kraj:

Oprava	v %	Základ vyměření	v tis. Kč	Důvod vyměření
paušální	10	všechny výdaje (vyplacené i budoucí) související s projekty schválenými před 1.9.2012	969 270	nedostatky v rámci postupu pro výběr projektu
extrapolovaná	12,41	všechny výdaje vyplacené před 1.9.2012 po odečtení paušální opravy	391 064	nedostatky a míra chyb odhadnutých auditory Evropské komise (na základě nedostatků zjištěných v auditovaném vzorku)
ze vzorku Deloitte	x	Projekty kraje a jím zřízených a založených organizací	235 850	nedostatky zjištěné v projektech v rámci auditovaného vzorku auditního orgánu Deloitte
celkem	x		1 596 184	

Ze strany RRSZ navrhované rozdělení úhrady mezi kraje u paušální a extrapolované opravy je 66% Ústecký kraj a 34% Karlovarský kraj podle poměru zasmluvněných prostředků.

Vzhledem k relevantní právní úpravě, předloženému schématu fungování ROP SZ (příloha č. 6) a k odůvodnění rozhodnutí o finanční opravě je zřejmé, že právně odpovědnost uhradit finanční opravu dle příslušných orgánů realizujících ROP SZ (řídící orgán - RRSZ, auditní orgán - MF a platební a certifikační orgán - MF). Pro vyloučení veškerých pochybností kraj nenese jakoukoliv právní odpovědnost za případná (doposud nijak neprokázaná - jedná se spíše o

mediální spekulace) pochybení členů Výboru RR – tito zastupitelé nikdy de iure nejednali jako zástupci kraje a tudíž nemůže být odpovědnost za jejich případná pochybení přičítána kraji. Nicméně protože se blíží konec programovacího období, je společným zájmem nejen obou krajů, ale i obcí na jejich území a dalších konečných příjemců a zejména České republiky, aby se záležitosti co nejdříve vyjasnily a všichni zúčastnění věděli jak nastavit řízení svých financí letos i v následujících letech.

Proto se zástupci všech zúčastněných stran (RRSZ, Ústecký kraj, Karlovarský kraj, MF, MMR) setkali dne 7. 3. 2013 na společném jednání na úrovni náměstků ministrů a náměstků hejtmanů (viz příloha č. 4).

Z tohoto jednání mimo jiné plyne, že:

1. MF nabídlo krajům návratnou finanční výpomoc ve výši 100% úhrady s 8letou splatností tj. pro Ústecký kraj 170 mil. Kč ročně, za předpokladu, že **finanční opravu ve výši 100% uhradí kraje.**
2. Navrhované řešení nepokrývá individuální nesrovnalosti příjemců (tj. ani krajů v roli příjemců dotace), ani případnou nutnost řešení dalších korekcí, které mohou vyplynout z prováděných auditů, pokud tyto audity odhalí další pochybení.
3. **Dle MMR se alokace ROP SZ pro rok 2013 sníží až o 3,1 mld. Kč** – tento požadavek vychází z předpokladu MMR, že ROP SZ nemá takovou absorpční kapacitu, aby mohla být celá alokace včetně finanční opravy (tj. cca 7,2 mld. Kč) vyčerpána. Ze strany RRSZ a krajů bylo rozporováno, že u oblastí podpory 9.1 Regenerace a rozvoj měst a 9.3 Dostupnost a dopravní obslužnost je avizován převis až 50% žádostí, u 9.4 Udržitelný rozvoj cestovního ruchu odpovídá počet žádostí zhruba alokaci. **Závěr: MMR ještě ve spolupráci s RRSZ prověří absorpční kapacitu v jednotlivých oblastech podpory.**
4. **MF požaduje, aby oba kraje poskytly politickou garanci za ROP SZ** tj. aby se zaručily za projekty a žadatele, že naplní všechny podmínky programu a že se nebudou opakovat negativní zjištění auditních orgánů.

Poznámky zpracovatelů k výše uvedenému:

- Ústřední správní orgány doposud zcela odmítají (v rozporu se zákonem) Variantu I a dokonce i „kompromisní“ Variantu II.
- Požadavek politické garance za ROP SZ je **absurdní**, tzn. nesplnitelný, neboť kraje nemají jakékoliv právní nástroje pro efektivní ovlivňování fungování RRSZ, ROP SZ, jednotlivých příjemců (pokud těmi příjemci nejsou samotné kraje), z jejichž činnosti mohou vzniknout nesrovnalosti, které mohou vést až případným dalším korekcím, natož Auditního orgánu (MF), jehož nesprávná činnost vedla právě k předmětnému Rozhodnutí EK o korekci.
- **Z výše uvedeného rovněž vyplývá, že žádná z předkládaných variant (tj. ani Varianta II či III) neznamenaají konečné a úplné vyčíslení případných nároků na rozpočet kraje v souvislosti s ROP SZ do budoucna → mohou se totiž objevit další nesrovnalosti v projektech kraje, které povedou k povinnosti vrátit část či celou poskytnutou dotaci (odvod za porušení rozpočtové kázně) či se mohou objevit další systémové nesrovnalosti ve fungování ROP SZ, na základě nichž bude rozhodnuto o další korekci!**

Pozn. k finanční opravě:

- Pochybení identifikovaná v příslušném sdělení (rozhodnutí) EK o korekci jsou ve třech případech přičitatelná Auditnímu orgánu (AO – útvar MF ČR) a v jednom případě RRSZ.
- Subjektem, který je odpovědný za odvedení plošné korekce, resp. za administraci jejího

odvedení ve vztahu k EU, je členský stát, tj. konkrétně „orgány členského státu EU“ – na úrovni legislativy EU není však přesně určeno, který z těchto orgánů → EK případně bude korekce vymáhat po České republice, ne po Ústeckém či Karlovarském kraji, které nejsou v této souvislosti pro EU partnerem – MF a MMR jsou si toho zřejmě vědomy a proto se zcela mimo zákonný rámec snaží „mediálně“ přenést odpovědnost na kraje.

- Kraje, jako vyšší územní samosprávné celky, nemají z pohledu komunitární právní úpravy jakoukoliv povinnost ve vztahu k ROP SZ, tím méně k případným odvodům odpovídajícím „plošným korekcím“.
- Z MFTK se zdá vyplývat, že konečným (reálným) povinným subjektem k odvedení korekce bude RRSZ; v této souvislosti však nelze vyloučit riziko, že RRSZ by mohla při analogické aplikaci čl. 3.10.4 a 3.10.5 požadovat i poměrnou náhradu odpovídající procentnímu vyjádření korekce i po jednotlivých příjemcích dotace; samozřejmě ještě nevyplacené částky dotace budou v souladu s rozhodnutím EK o korekci příslušným způsobem kráceny zcela nepochybně → toto se samozřejmě negativně dotkne i Ústeckého kraje. Krácení nevyplacené částky představuje pro kraj cca 117 237 tis. Kč.
- V samostatné působnosti lze případné spolupodílení se na úhradě korekce ze strany jednotlivých krajů doporučit pouze za předpokladu, že takový výdaj bude pro kraj hospodárný a přínosný (resp. v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o veřejné finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů), jinak by se jednalo o hrubé porušení jak zákona o krajích, tak i zákona o veřejné finanční kontrole! Případný přínos však musí být pečlivě a reálně vyčíslen. V této souvislosti by měly být rovněž popsány, a pokud možno i kvantifikovány, dopady hrazení korekce na další výdaje Ústeckého kraje (které budou muset být v důsledku hrazení korekce kráceny).

C) K možnému dalšímu postupu Ústeckého kraje

Zastupitelstvu Ústeckého kraje jsou předkládány návrhy tří možných variant řešení výše popsané situace. Dále k jednotlivým variantám uvádíme veškeré skutečnosti relevantní pro projednání návrhu.

Je na místě, aby se Ústecký kraj a Karlovarský kraj shodly na jednotném postupu k finanční opravě.

Doporučujeme, aby Ústecký kraj vyzval příjemce dotací na svém území, a to zejména obce a města, ke spolupráci při řešení opravy, neboť odpovědnost je státem přenášena jen na kraje, což je přinejmenším nesprávné. Ústecký kraj se tak dostává do tísnivé situace, kdy je na něj, bez jakéhokoliv právního důvodu, vyvíjen tlak, a to jak ze strany státu, tak i ze strany obcí, měst a dalších příjemců dotací. S ohledem na, v tomto materiálu popsanou situaci, by bylo vhodné, aby se kraj spojil s příjemci a donutil skutečně odpovědný subjekt, kterým je stát (resp. jeho orgány), k odpovědnosti a vstřícnému postupu.

Příloha č. 9 obsahuje přehled finančních rizik Ústeckého kraje pro roky 2013 – 2015 v návaznosti na řešení úhrady finanční opravy ROP Severozápad.

Pro větší názornost jsou uvedena zásadní pozitiva a negativa jednotlivých variant:

Varianta I. – Ústecký kraj nebude hradit paušální a extrapolovanou finanční opravu.

Řešení úhrady finanční opravy ve výši 1 360 333 tis. Kč (tj. kromě finanční opravy 235 850 tis. Kč za projekty kraje a jím zřízených a založených organizací) je zcela v kompetenci státních orgánů a RRSZ. Mohou proto nastat 2 další možnosti podle toho zda bude či nebude ROP Severozápad ukončen.

Varianta I.a) ROP SZ bude ukončen. Kraj i další žadatelé dokončí projekty z vlastních prostředků. Zásadně se dotkne jednotlivých žadatelů.

pozitiva	negativa
pro Ústecký kraj jako právnickou osobu finančně nejvýhodnější varianta	pro Ústecký kraj jako <u>území</u> (resp. soubor subjektů – občané, podnikatelé, obce – na tomto území působících) finančně nejméně výhodná varianta
kraj je schopen do roku 2015 vypořádat všechny závazky vyplývající z ROP SZ bez zásadních dopadů do krajského rozpočtu	nevyužitím evropských peněz se zastaví rozvoj území na úrovni kraje, měst a dalších subjektů (podnikatelé, nestátní neziskové organizace, příspěvkové organizace, ...)
nezvýší se zadluženost kraje	jednání s bankami o prodloužení splacení úvěrových rámců z důvodu ukončení proplácení projektů z EU – zejména úvěrový rámec splatný do 31. 12. 2013 (předpokládá se finanční dopad do rozpočtu)
dodržena zásada hospodárnosti – kraj splatí pouze vlastní úvěrové rámce ve výši 817 609 tis. Kč použité na předfinancování vlastních projektů a finanční opravu za projekty kraje a jím zřízených a založených organizací ve výši 235 850 tis. Kč	varianta není doporučována ze strany státu – lze předpokládat finanční dopady v dalším období
kraj nespolufinancuje projekty obcí ve výši 7,5% národního podílu (81 999 tis. Kč) a další žadatele (85 744 tis. Kč)	negativní vnímání veřejností, obcemi
nebudou potřeba vlastní prostředky na realizaci vlastních projektů	Nelze vyloučit i „odvetná“ opatření ze strany ústředních správních orgánů (minimálně do příštích parlamentních voleb, neboť spor mezi kraji a státem není právní, nýbrž politický); např. se může jednat prodlužování blokace prostředků na financování globálních grantů v rámci OPVK.
kraj není přímým účastníkem pochybení, chrání si své dobré jméno	

Dopady hrazení finanční opravy a ostatních rizik proti schválenému rozpočtu roku 2013 (porovnáno s výdaji schváleného rozpočtu 2013 krytého vlastními příjmy) v mil. Kč

	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	Celkem 2013-16
Běžné výdaje	- 482	13	0		-133	4	0	0	-615
Kapitálové výdaje	0		- 273	39	- 296	42	- 191	27	- 760

Varianta I.b) ROP SZ bude obnoven – finanční opravu ve výši 1 360 333 tis. Kč (tj. kromě finanční opravy 235 850 tis. Kč za projekty kraje a jím zřízených a založených organizací) uhradí státní rozpočet nebo bude řešena formou snížení alokace ROP SZ :

pozitiva	negativa
pro Ústecký kraj <u>jako území</u> finančně výhodná varianta	varianta není doporučována ze strany státu – lze předpokládat finanční dopady v dalším období
pro Ústecký kraj jako právnickou osobu finančně nejvýhodnější varianta	Ve snaze maximálně využít dodatečně přiznané evropské peníze, budou zahájeny nové projekty - vzhledem ke krátkému času realizace projektů (včetně financování max. do 31. 3. 2015) je velká pravděpodobnost, že z objektivních důvodů nebudou dodrženy dotační podmínky (veřejná zakázka, stavební příprava, realizace,...). Pak bude nutno projekty dofinancovat z vlastních prostředků a hrozí i nebezpečí vrácení již vyplacených finančních prostředků (etapové financování). Ze stejných důvodů se zřejmě zvýší neuznatelné výdaje.
pro Ústecký kraj jako právnickou osobu nejefektivnější varianta – maximální užitek při relativně nízkých vložených prostředcích (finanční oprava 235 850 tis. Kč, spolufinancování projektů 7,5% obcí 81 999 tis. Kč; ostatní žadatelé 85 744 tis. Kč)	Nelze vyloučit i „odvetná“ opatření ze strany ústředních správních orgánů (minimálně do příštích parlamentních voleb, neboť spor mezi kraji a státem není právní, nýbrž politický); např. se může jednat prodlužování blokace prostředků na financování globálních grantů v rámci OPVK.
maximálním využitím evropských peněz se podpoří rozvoj území (projekty kraje, obcí, podnikatelů, NNO,...)	zvýší se zadluženost kraje
dodržena zásada hospodárnosti - kraj je schopen hospodařit bez zásadních dopadů do krajského rozpočtu	
podpora zaměstnanosti vzhledem k zapojení vlastních i evropských peněz do ekonomiky území	
kraj není přímým účastníkem pochybení, chrání si své dobré jméno	
pozitivní vnímání veřejností, obcemi	

Dopady hrazení finanční opravy a ostatních rizik proti schválenému rozpočtu roku 2013 (porovnáno s výdaji schváleného rozpočtu 2013 krytého vlastními příjmy) v mil. Kč

	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	Celkem 2013-16
Běžné výdaje	- 512	14	0		0		0		-512
Kapitálové výdaje	0		- 318	45	- 138	20	0		- 456

Varianta II. – finanční oprava hrazena částečně z krajského rozpočtu 916 017 tis. Kč (tj. polovina paušální a extrapolované opravy a celá finanční oprava projektů ze vzorku Deloitte) a zbytek 680 167 tis. Kč (polovina paušální a extrapolované opravy) ze státního rozpočtu. Předpokladem je obnovení fungování ROP SZ tak, že stávající alokace bude zvýšena o celou finanční opravu.

pozitiva	negativa
pro Ústecký kraj jako <u>území</u> finančně výhodná varianta	varianta neprojednána se státními orgány
pro Ústecký kraj jako právnickou osobu nejefektivnější varianta – maximální užitek při relativně nízkých vložených prostředcích (916 017 tis. Kč)	Kraj se vzdává jakýchkoliv jiných aktivit přinejmenším na 1 celé volební období („ztracené volební období“)
maximálním využitím evropských peněz se podpoří rozvoj území (projekty kraje, obcí, podnikatelů, NNO,...)	není dodržena zásada hospodárnosti – na úkor finanční opravy budou kráceny finanční prostředky zejména na vlastní investice kraje a dále např. pro příspěvkové organizace, územní dopravní obslužnost
Kraj není přímým účastníkem pochybení, přesto je připraven se částečně podílet na úhradě finanční opravy, čímž jednoznačně deklaruje zájem o rozvoj území i za cenu vložení dodatečných finančních prostředků	Ve snaze maximálně využít dodatečně přiznané evropské peníze, budou zahájeny nové projekty - vzhledem ke krátkému času realizace projektů (včetně financování max. do 31. 3. 2015) je velká pravděpodobnost, že z objektivních důvodů nebudou dodrženy dotační podmínky (veřejná zakázka, stavební příprava, realizace,...). Pak bude nutno projekty dofinancovat z vlastních už tak značně omezených prostředků a hrozí i nebezpečí vrácení již vyplacených finančních prostředků (etapové financování). Ze stejných důvodů se zřejmě zvýší neuznatelné výdaje.
spolupráce na úrovni obcí při dalším rozvoji území	Zvýší se zadluženost kraje
podpora zaměstnanosti vzhledem k zapojení vlastních i evropských peněz do ekonomiky území	kraj není přímým účastníkem pochybení, přesto je připraven se částečně podílet na úhradě finanční opravy
pozitivní vnímání realizátory jiných projektů	Kromě finanční opravy kraj zaplatí podle

ROP SZ	uzavřených smluv spoluúčast na projektech jiných žadatelů (7,5% obce 81 999 tis. Kč; ostatní žadatelé 85 744 tis. Kč)
	Negativní vnímání veřejností vzhledem k omezení jiných výdajů ze strany kraje (např. opravy komunikací, omezení územní dopravní obslužnosti, sociální služby, ...)
	Hrozí nebezpečí nevyčerpání navýšené alokace ROP SZ tzn. ne všechny prostředky z finanční opravy se vrátí zpět do území.

Dopady hrazení finanční opravy a ostatních rizik proti schválenému rozpočtu roku 2013 (porovnáno s výdaji schváleného rozpočtu 2013 krytého vlastními příjmy) v mil. Kč

	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	Celkem 2013-16
Běžné výdaje	- 512	14	-305	8	-147	4	0		-964
Kapitálové výdaje	0		-353	50	-331	47	0		- 684

Varianta III. – finanční oprava bude uhrazena z krajského rozpočtu, s tím že bude předfinancována ze státního rozpočtu a postupně se bude splácet.

Předpokladem je obnovení fungování ROP SZ tak, že stávající alokace bude zvýšena o finanční opravu. Předfinancování ze státního rozpočtu je navrženo formou návratné finanční výpomoci se splátkou cca 170 000 tis. Kč ročně.

pozitiva	negativa
pro Ústecký kraj jako <u>území</u> finančně výhodná varianta	pro Ústecký kraj jako právnickou osobu finančně <u>nejméně výhodná varianta</u> – zaplatí celou finanční opravu tj. včetně paušální a extrapolované
státní orgány navrhnou uvedenou variantu – poskytnutí finanční výpomoci se splátkovým kalendářem	Kraj se vzdává drtivé většiny jiných aktivit přinejmenším na 2 celá volební období
maximálním využitím evropských peněz se podpoří rozvoj území (projekty kraje, obcí, podnikatelů, NNO,...)	není dodržena zásada hospodárnosti – na úkor finanční opravy budou kráceny finanční prostředky zejména na vlastní investice kraje a dále např. pro příspěvkové organizace, územní dopravní obslužnost atd.
kraj není přímým účastníkem pochybení, přesto je připraven uhradit finanční opravu, čímž jednoznačně deklaruje zájem o rozvoj území i za cenu vložení dodatečných finančních prostředků	Ve snaze maximálně využít dodatečně přiznané evropské peníze, budou zahájeny nové projekty - vzhledem ke krátkému času realizace projektů (včetně financování max. do 31. 3. 2015) je velká pravděpodobnost, že z objektivních důvodů nebudou dodrženy

	dotační podmínky (veřejná zakázka, stavební příprava, realizace,...). Pak bude nutno projekty dofinancovat z vlastních už tak značně omezených prostředků a hrozí i nebezpečí vrácení již vyplacených finančních prostředků (etapové financování). Ze stejných důvodů se zřejmě zvýší neuznatelné výdaje.
spolupráce na úrovni státu i obcí při dalším rozvoji území	zvýší se zadluženost kraje
podpora zaměstnanosti vzhledem k zapojení vlastních i evropských peněz do ekonomiky území	kraj není přímým účastníkem pochybení, přesto je připraven uhradit finanční opravu
pozitivní vnímání realizátory jiných projektů ROP SZ	Kromě finanční opravy kraj zaplatí podle uzavřených smluv spoluúčasť na projektech jiných žadatelů (7,5% obce 81 999 tis. Kč; ostatní žadatelé 85 744 tis. Kč)
	Negativní vnímání veřejností vzhledem k omezení jiných výdajů (např. opravy komunikací, omezení územní dopravní obslužnosti, sociální služby, ...)
	Hrozí nebezpečí nevyčerpání navýšené alokace ROP Severozápad tzn. ne všechny prostředky z finanční opravy se vrátí zpět do území.

Dopady hrazení finanční opravy a ostatních rizik proti schválenému rozpočtu roku 2013 (porovnáno s výdaji schváleného rozpočtu 2013 krytého vlastními příjmy) v mil. Kč

	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	Celkem 2013-16
Běžné výdaje	-682	18	-133	4	-18	1	0		-833
Kapitálové výdaje	0		-355	51	-290	41	-170	24	-1 495

Závěrečné vyhodnocení a srovnání předložených variant

S ohledem na vyhodnocení hospodárnosti, účelnosti a efektivity je zpracovatel přesvědčen o výhodnosti variant v tomto pořadí:

Varianta I. b) Ústecký kraj nebude hradit paušální a extrapolovanou finanční opravu, přesto bude ROP SZ obnoven a evropské peníze podpoří rozvoj celého území.

Varianta I. a) Ústecký kraj nebude hradit paušální a extrapolovanou finanční opravu a ROP SZ bude ukončen. Kraj i další žadatelé dokončí projekty z vlastních prostředků, rozvoj celého území bude stagnovat.

Varianta II. Ústecký kraj uhradí částečně finanční opravu. ROP SZ bude obnoven a evropské

peníze podpoří rozvoj celého území. Na 3 roky budou zásadně omezeny ostatní aktivity Ústeckého kraje – „ztracené volební období“.

Varianta III. Ústecký kraj uhradí finanční opravu ve výši svého podílu. ROP SZ bude obnoven a evropské peníze podpoří rozvoj celého území. Ústecký kraj se vzdá drtivé většiny svých ostatních aktivit na minimálně 2 volební období.